

Jan Hein van Dierendonck

HILARY KOPROWSKI

Horen, zien en negeren?

Het blad Rolling Stone bracht het in 1992 aan het rollen: aids zou het resultaat kunnen zijn van Koprowski's pogingen een oraal toepasbaar levend poliovaccin te ontwikkelen. Een deel van dat onderzoek werd eind jaren vijftig uitgevoerd in Belgisch Kongo, niet ver van de eerste aids-hotspots. Koprowski daagde het blad voor de rechter wegens laster en won. Maar vervolgens hield de Britse journalist Hooper zich jarenlang obsessief met de kwestie bezig en onderzocht alles ter plekke. In zijn in 1999 verschenen, vuistdikke boek *The River* ontvouwt hij een horror-scenario: Koprowski zou fijn gemalen chimpanseëneren hebben gebruikt voor de productie van afgezwakt poliovirus. (Hij zou hebben beschikt over honderden dieren, aangevoerd uit verschillende delen van Afrika.) Het kweekmateriaal werd gezuiverd van eventuele bacteriën, niet van apenvirussen, zoals mogelijke varianten van aan hiv verwant siv. Dit zogeheten CHAT-vaccin werd bij honderdduizenden kinderen in de keel gespoten, óók bij kinderen met mondzweren of wondjes. Genetische recombinatie van siv in de chimp-kolonie zou een voor de mens fatale variant kunnen hebben geproduceerd.

Koprowski ontkent in alle toonaarden met chimps te hebben gewerkt (CHAT staat niet voor *in-chimpansees-atenuated!*)

Geboren in 1916 werd de hoogbegaafde Hilary Koprowski op zijn 12de aangenomen op het conservatorium van Warschau. Bleef ook als geneeskundestudent actief als pianist en componist. Huwde een studiegenote, studeerde na het uitbreken van WOII een jaar muziek in Rome en emigreerde naar Brazilië. Omdat hij als pianist nooit de top zou bereiken, koos de ambitieuze doordouwer voor wetenschap. Specialiseerde zich in het afzwakken van virussen als polio en rabiës en maakte carrière bij een Amerikaans farmaceutisch bedrijf. Met het accepteren van een leerstoel aan de universiteit van Pennsylvania werd hij tevens directeur van het kwijnende Wistar-instituut. Dat zette hij weer op de kaart. Als emeritus haalde hij dit jaar zijn 50ste NIH-subsidie binnen en hij weet zijn naam verbonden met ruim 875 publicaties. Maar óók met de afschuwelijke hypothese dat zijn poliovaccin oorzaak is van aids. Die hij uiteraard niet wil horen. Die eigenlijk niemand wil horen. Maar kwelgeest Hooper geeft niet op en laat zich niet overtuigen door tegenbewijzen (ook al worden die gepubliceerd in bladen als Nature en Science.)

In een reeks bijdragen voor Medisch Contact beschrijft en tekent bioloog en illustrator Jan Hein van Dierendonck de levens van spraakmakende artsen. Alle afleveringen van deze serie verschijnen ook op onze website: www.medischcontact.nl/spraakmakers.

